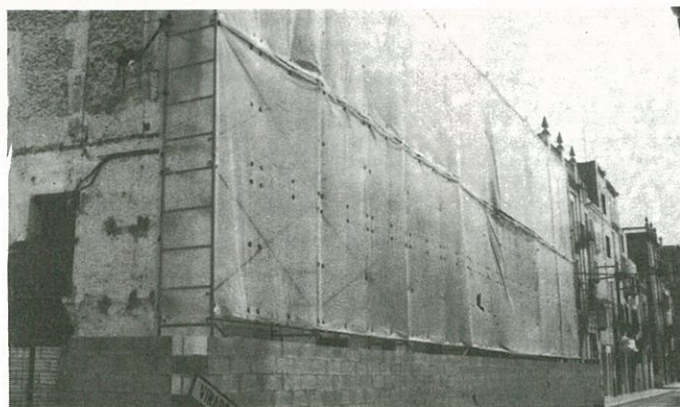

Restauració del Convent del Roser. També del Castell d'Uldecona

L'alcalde d'Uldecona s'entrevistà amb el Director General d'Arquitectura i Habitatge de la Generalitat, Sr. Francesc Ventura, per parlar de les obres de restauració de l'antic Convent del Roser que s'estan duent a terme actualment a bon ritme. Sembla que podran acabar-se a primers de l'any vinent.

També van parlar del Projecte de restauració del Castell d'Uldecona que està fent l'arquitecte Sr. Jordi Ambrós i que ja està bastant avançat. Abans de l'estiu es desplaçaran a Uldecona el Director General d'Arquitectura i Habitatge i el de Patrimoni Cultural, Sr. Carbonell, per parlar conjuntament de tots aquests temes.

Nou Club de Petanca d'Uldecona

S'ha inaugurat el nou Club de Petanca d'Uldecona en uns terrenys cedits per l'Ajuntament de la Vila i situats al costat del Centre de Salut.

Amb l'ajut municipal, els socis del nou Club han preparat quatre pistes d'aquest joc.

Per fer l'estrena oficial, s'ha celebrat un Campionat entre els Clubs d'Uldecona i Benicarló, havent-hi competicions masculines, femenines i infantils.

Un Objector de Consciència a l'Ajuntament

Un jove de Madrid objector de consciència, Eduardo Alben-din, ha escollit l'Ajuntament d'Uldecona per realitzar la Pres-tació Social Substitutòria del Servei Militar, ha ocupat diver-ses responsabilitats en l'Àrea de Serveis Socials. El jove durà a

terme diverses feines d'organit-zació, bàsicament en totes les activitats dels escolars.

Precisament es dona la cir-cumstància que el regidor res-ponsable de l'esmentat departa-ment, Jesús Blasco, és també objector de consciència.

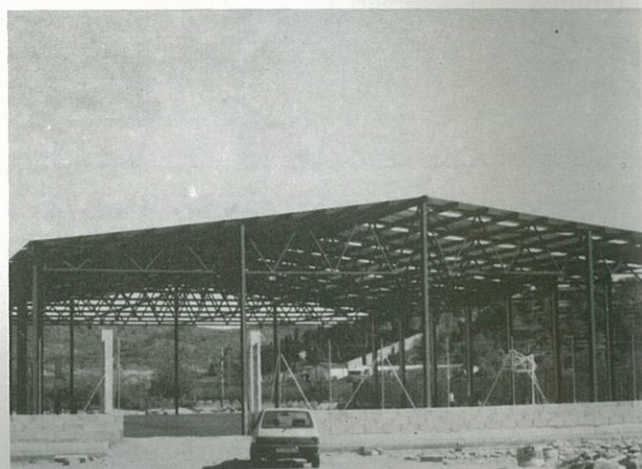
S'adjudica a F.O.C.S.A. la recollida d'escombraries d'Uldecona

El Ple va adjudicar el Con-tracte de Recollida d'Escombraries i servei de neteja a l'Empresa FOCSA.

S'ha augmentat sensiblement el nombre dels contenidors

instal.lats tant a Uldecona com als Barris de Valentins, Castell i St. Joan del Pas.

L'empresa instal.larà més papereres i farà neteges espe-cials.

2ª Fase del Projecte de Pavelló cobert

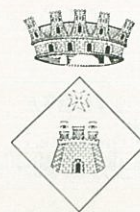
Durant les passades Festes Quinquennals es va estrenar a Uldecona la 1a. fase del Pavelló cobert (estructura metàl.lica coberta de 1.850 m².) que, per cert, va permetre poder fer els espectacles nocturns malgrat la pluja.

Ara, l'Arquitecte Joan J. Martínez ha redactat la 2a. fase del dit Pavelló, consistent en el tancament del recinte amb paret d'obra, portes metàl.liques i fi-

nestres d'alumini, per un import total inferior als 11 milions de ptes.

Malgrat que s'espera rebre l'ajut corresponent del Departament d'Esports de la Generalitat, per ara es farà un préstec amb la Diputació de Tarragona.

Es voldria que aquesta obra pugui estar ja feta per a les properes Festes Majors al setembre, i així el desembre poder fer el 1r. Parc Infantil de Nadal.

Informatiu ULLDECONA de l'Ajuntament

Biblioteca Congrés de Teatre

Jaume Antich Balada
Director

Per fi, la Biblioteca!

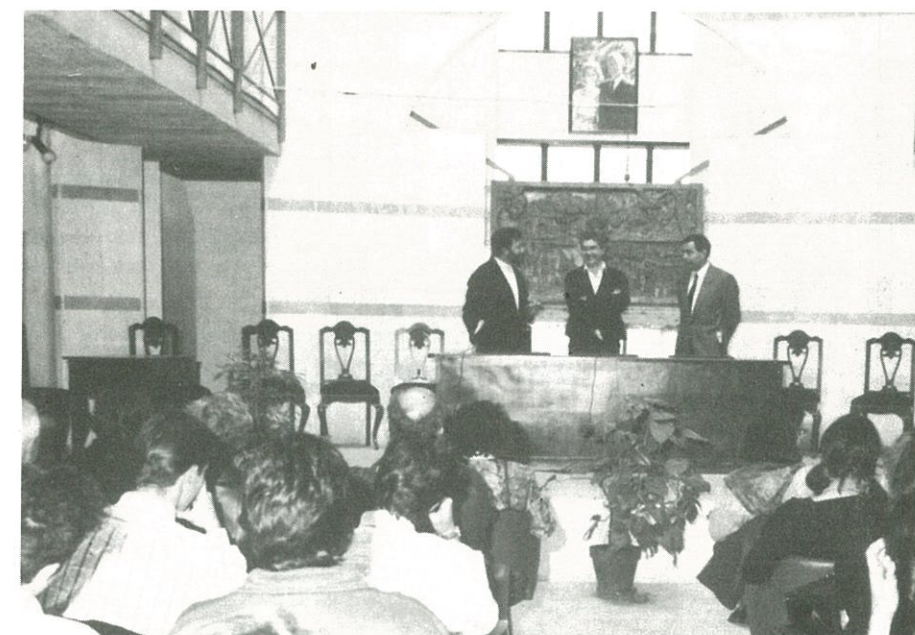
Ara fa deu anys (el 1980) es va celebrar el 50 Aniversari de la creació de la Biblioteca Popular a Uldecona.

El President de la Diputació de Tarragona, Sr. Cailà, va acollir la petició del poble d'Uldecona. El seu successor, Josep Gomis, al front de la Diputació ho va fer possible. Fa tres anys es va inaugurar ja la Casa de Cultura.

Ara, el nou President Joan M. Pujals, ha inaugurat la Biblioteca que, renovada i enriquida també amb les aportacions del Departament de Cultura de la Generalitat, també prestarà un gran servei a tot el poble —però especialment a la gent més jove—.

Uldecona ha recuperat una part de la seva història. Però, a més a més, aquest edifici (l'antiga Església del Roser) és i serà molt útil ara i en el futur.

Gràcies a tots els qui ho han fet possible.

Enguany, per Setmana Santa, es va celebrar a deu poblacions catalanes el CONGRÉS ITINERANT DE TEATRE CATALÀ.

El dia 14, Uldecona va ser la seu d'aquest Congrés. L'Ajuntament i La Passió van cuidar de la seva organització.

El nostre convilatà, Manel Ollé, va donar la seva magistral ponència sobre La Passió d'Uldecona, afegint-hi altres coses sobre la nostra Vila, al lloc més

adient: a l'Església, gràcies a la col.laboració del Sr. Rector.

El dinar als congressistes a l'Ermita i la representació de La Passió a la tarda van completar la Diada.

Renovades les Processons del Diven-dres Sant, amb incorporacions populars, en preparació una destacada celebració de la Festa del Poble el 17 de juny, es parla ja de nous projectes per a l'any vinent.

Millorat el Servei de Recollida d'es-combraries.

En marxa el Repetidor de TV3-Canal 33 al Tossal Gros.

Cloenda dels cursos INEM 89, i inici dels d'enguany.

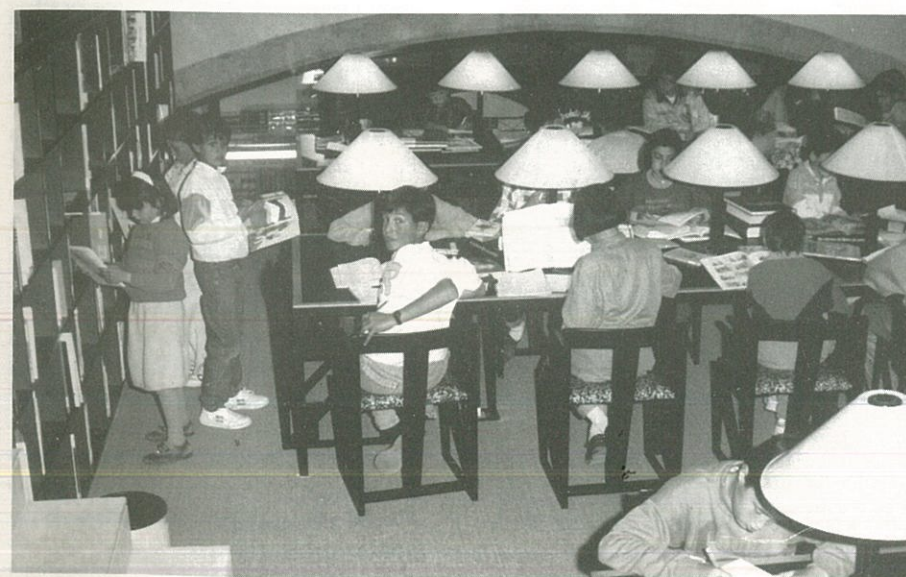
Prestació del Servei Social a l'Ajunta-ment d'Uldecona.

En marxa la segona fase del Pavelló cobert.

Es compren els terrenys per a la futura Depuradora.

Inici de noves obres a les Escoles i després a l'Institut.

I és què quan es treballa... la feina es veu...

Ple Extraordinari 9 d'abril del 1990

ASSISTENTS:

Alcalde: Jaume Antich.

Regidors: Felipe Delgado, Pfo Puig, Àngel Millan, Manolita Nadal, Fco. Javier Blasco, Ramon Raga, Jerónimo Castell, Agustín A. Verdiell, Lucas Raga.

Inassistents: Ramon Callarisa, Agustín Reverté, Fco. José Sánchez.

Secretari: Josep Me Alzamora.

APROVACIÓ DE L'ACTA DE LA SESSIÓ ANTERIOR.

Per unanimitat dels assistents s'aprova l'acta de la sessió anterior.

SOL·LICITUD SUBVENCIÓ PROJECTES AVINGUDA O'CALLAGHAN.

El Ple per unanimitat va prendre els següents acords:

1r.- Sol·licitar subvenció a la Diputació per import de 805.672 ptes., corresponents als honoraris de redacció del projecte de la "urbanització de l'Avinguda O'Callaghan", i manifestar que l'arquitecte redactor Sr. Santiago Espinosa és personal eventual.

DANYS CAUSATS PELS AIGUATS: ACCEPTACIÓ DE LES AJUDES.

El Ple per unanimitat va aprovar el següent:

1r.- Acceptar les ajudes del P.U.O.S.; aprovat pel Decret 301/1989, finançament de l'obra n° 466/89, així com la seva normativa, i manifestar que aquesta Corporació considera que té garantida la capacitat de gestió administrativa i tècnica.

2n.- Fer constar a la Generalitat que l'Ajuntament disposa de tot el necessari per a la normal realització de l'obra.

PROJECTE "PAVELLÓ COBERT, 2a. FASE":

El Ple per 7 vots a favor (PSC) i 3 en contra (PP i CiU) va acordar:

1r.- Aprovar l'expedient i el projecte tècnic redactat per l'arquitecte Juan José Martínez de "construcció d'un pavelló cobert, 2a. fase", inclòs el pressupost del mateix.

2n.- Obrir termini d'informació pública, durant 30 dies hàbils.

Durant aquest termini es podran presentar les reclamacions que es considerin pertinents.

Agustí Verdiell (CiU), diu que el seu Grup vota en contra per considerar que l'obra projectada no és prioritària.

Jerónimo Castell (P.P.) diu que el seu Grup vota en contra per considerar que no és el moment adequat donada la situació econòmica de l'Ajuntament.

Jaume Antich (PSC) explica la conveniència de dur a terme l'obra projectada durant l'any en curs.

PROVISIÓ D'UN LLOC D'AUXILIAR ADMINISTRATIU.

El Ple, per unanimitat, va acordar:

1r.- Aprovar les bases per a la provisió de la plaça d'Auxiliar Administratiu mitjançant oposició lliure.

2n.- Publicar aquestes Bases en el B.O.P., en el B.O.E. i en el D.O.G.C. i a la vegada, anunciar la convocatòria de les proves selectives per cobrir el lloc de treball d'Auxiliar Administratiu.

PROVISIÓ DE QUATRE LLOCS DE LIMPIADORS/ES DE LOCALS MUNICIPALS.

El Ple, per unanimitat, va acordar:

1r.- Aprovar les Bases per a la provisió de

les places de personal laboral destinat a la neteja de locals municipals mitjançant el sistema de concurs-oposició.

2n.- Publicar aquestes Bases, en el B.O.P., en el B.O.E. i en el D.O.G.C. i a la vegada, anunciar la convocatòria de les proves selectives per cobrir les quatre places de personal laboral vacants.

Es va afegir que, en el moment d'anomenar el Tribunal qualificador s'intentarà que hi hagi, la màxima representativitat dels diferents Grups polítics municipals.

PRECS I PREGUNTES.

Agustí Verdiell (CiU), pregunta sobre la possibilitat d'arreglar la prolongació de l'Avgda. Ramon Salomon a partir del C/ Guifré.

Demana també si es pot trobar una solució als problemes que origina la manca de personal suficientment qualificat per prestar el servei de prevenció ("retén") municipal.

Finalment, demana una solució per arreglar els problemes derivats de la insuficiència de contenidors en alguns punts concrets.

Jaume Antich (PSC) li contesta:

En relació amb la tercera, diu que l'empresa concessionària ha previst d'ampliar el nombre de contenidors en els punts on són insuficients.

En relació amb la segona, explica el procés que se segueix per sol·licitar personal a l'Oficina d'Ocupació, indicant la impossibilitat de poder comptar amb treballadors més qualificats.

Finalment, en resposta a la primera pregunta, explica el projecte d'arreglar la prolongació de l'Avinguda Ramon Salomon.

Avinguda O'Callaghan. S'urbanitzarà enguany

JUTJAT DE PAU

Horari: de 18 a 19 hores.

AUDIÈNCIA SRA. JUTGESA: dimarts i dijous.

SECRETARI: Dilluns a divendres.

NAIXEMENTS

Anna-Isabel Lázaro i Simó, 12 de març. Irene-Maria Forcadell i Poy, 18 de març. Joan-Didac Román i Pallarés, 17 de març. Marc Reverté i Fornós, 27 de març.

MATRIMONIS

Joan-Baptista Fuentes i Poy amb Carme Avila i Terzi, 4 de març. Joan-Miquel Torta i Margalef amb Ana-Lina Valmaña i Lluís, 24 de març.

DEFUNCIONS

Cinta Gauxachs i Ollé, 14 de març, 75 anys. Juan-José Masdeu i Brusca, 15 de març, 65 a.- Francisca Castro i Muñoz, 26 de març, 71 a.

Un centenar de persones participaren al Congrés del Teatre Català

R. FERRANDO

Un centenar de persones relacionades amb el teatre amateur, especialment de grups catòlics d'arreu de Catalunya que participen en les diverses representacions de la Passió, han participat en el Congrés Itinerant del Teatre Català celebrat dissabte a Ulldecona. A la jornada hi van ser presents l'alcalde Jaume Antich i el governador civil Ramon Sánchez Ramon.

La diada va iniciar-se amb la recepció dels congressistes a l'ajuntament, per seguir amb visites culturals a la vila, entre elles a l'exposició de mantons de manila. Posteriorment, es feu una visita a l'església parroquial, on el capellà titular mostrà els diversos objectes religiosos i artístics, entre ells un calze d'argent daurat, d'interès històric.

La mateixa església parroquial va servir per dur a terme la ponència "El Teatre Popular al Montsià: la Passió d'Ulldecona", a càrrec del professor Manel Ollé, que feu una breu introducció glosant diversos aspectes socio-culturals d'Ulldecona, recordant l'interès de la pedra del municipi que és utilitzada en moltes obres escultòriques per les seves característiques.

Manel Ollé va mostrar el seu entusiasme en parlar d'història, cultura i teatre a Ulldecona, la seva vila natal

Ollé es mostrà molt content per haver pogut realitzar la seva ponència en el temple religiós, "tal com s'havia fet en altres èpoques, no solament actes semblants sinó també escenificacions teatrals i concerts afins".

Deixeble de Max Cahner i persona molt ben considerada en els ambients culturals i acadèmics de les comarques de l'Ebre, Manel Ollé

feu un extens anàlisi de la Passió d'Ulldecona, que considerà presenta moltes originalitats respecte a altres representacions de la Passió.

Al migdia, els congressistes van ser invitats per l'Ajuntament a un dinar celebrat a l'ermita de la Pietat. Durant la tarda van seguir les sessions de treball i la visita a la representació de la Passió d'Ulldecona.

El passat 14 d'abril, Dissabte Sant, gràcies al treball i l'entusiasme de moltes persones, es va realitzar a la nostra vila una de les jornades del Congrés Itinerant de Teatre Català. Alguns dels actes se celebraren dins l'església parroquial, que oberta de bat a bat ens acollia a tots. Gràcies, mossèn, per la vostra benevolença.

Quan, setmanes abans, els amics d'Ulldecona m'invitaren com a ponent del Congrés vaig veure clar que havia d'encetar camins poc trillats, noves vies d'investigació, aportar alguna novetat; i vaig començar amb la lectura d'alguns fragments d'"El davallament de la Creu d'Ulldecona". Aquest manuscrit, que pertany a l'arxiu de la parròquia, fou estudiat per l'especialista Josep Romeu i Figueras. Consta de tres fulls solts arrencats d'un còdex més extens. La lletra, molt bona, és de mitjans del segle XVIII. Es conserven 248 versos. Fóra molt positiu recuperar l'escenificació d'aquest Acte. Seria, senzillament, traure a la llum una peça digna, original en el tractament; de vegades concisa; d'altres, transcendent; quan cal, patètica; i, sempre, poètica.

PER QUÈ LA PASSIÓ A ULLDECONA?

Si mireu els noms dels carrers del poble, trobareu un ampli santoral i, a molts a més, podreu veure una capelleta amb el sant titular, o no, del carrer. Els mateixos patrons: Sant Lluç Evangelista i la Mare de Déu de la Pietat, Sant Joan, a les Ventalles i al Raval. La cova de Santa Magdalena, a la vora de l'ermita, les palmes i branques d'olivera penjats aquests dies als balcons o a les finestres i tantes altres tradicions ens parlen de la pervivència de múltiples elements populars de devoció.

JAUME ANTICH I DOMÉNECH O CAPBUSSAR-SE A LES ARRELS A COR QUÈ VOLS

Algun dia haurem d'agrair-li en públic homenatge d'haver-nos salvat tanta memòria col·lectiva, d'haver-nos donat tantes notícies del passat i, entre ressonàncies floralsques i elegíques, sense anar més lluny, la poesia "Setmana Santa" (1), on fa referència a la processó del Diumenge de Rams. Parla dels armats marcant el pas, de les creus. Qui de més de mitja edat no recorda la creu d'Arcís, les cadenes que arrossegava i el saió que el flagel·lava amb la soteta en arribar al Sagrat; els cinc misteris o passos de dolor, les

promeses, braços en creu i descalces, i el grup de xiquetes i xiquets representant Jesús i els seus deixebles, que ho feien molt d'ays i que, quan se'n sortien, encara ho passaven als germans més joves? Aquesta processó del Diumenge de Rams, que Jaume ens descriu, és ben bé una Passió.

LA GERMANA CARME COPSA EL GENI CULTURAL D'UN POBLE

Quan la germana Carme Garcia i Sorribes, religiosa carmelita, visqué al convent de la nostra vila, escenificà obres diverses: "Fabiola", "La Rosa Beneïda", "Els Pastorets", "El Perdón por la Venganza". I sembla que s'adonà que era el nostre un poble sensible a l'art, a la música, i que tot això es vivia.

En una ocasió cridà algunes persones: Pere Gil i Bordes, Ramon Ferré i Batral, Joan Minguet i Gil i altres que encara no puc precisar. I els va proposar de fer una Passió com es fan a Olesa, Cervera o Esparreguera. Potser l'ímpetu d'aquella dona els va sorprendre o potser, de moment, els va esglaïar, i s'excusaren: que si la festa diocesana de les espigues, que si les noces de l'adoració nocturna, que l'any marità o la proclamació de la Immaculada; a tot això, germana, ens hi hem de dedicar de bo de veres, després ja en parlarem. I així es va quedar la cosa. Anys després, la germana Carme, a Callosa de Segura, va engegar una Passió, i sempre que tenia oportunitat feia constar la filiació, la procedència, si voleu, ulldeconina de la seua Passió.

JOSEP MARIA RAFI I POBLET, L'ENCERT D'ENGEGAR UN GRAN PROJECTE

El senyor Josep Maria Rafi havia vingut a treballar a la vila, i es vinculà al Centre Cultural Recreatiu. I és en aquesta entitat on coincidí amb persones

que s'havien vinculat al quadre escènic de la joventut d'Acció Catòlica, que havia encetat mossèn Enrique Simó.

Josep Maria Rafi, emprenedor com era, organitzà vetllades, concursos de roses naturals... I contaria algú la proposta de la germana Carme? -No ho sé. El cert és que treballà molt: feia els decorats amb molta traça, triava la gent per als papers -i diuen els testimonis que els encertava d'allò més-, i engegà la Passió. La posà en marxa. Així de clar. Els que el conegueren diuen que era un hom molt dotat.

LA PASSIÓ D'ULLDECONA DE JAUME VIDAL I ALCOVER O L'ENCERT D'UNIR EL NOM DEL POBLE A L'OBRA D'UN GRAN POETA

He tingut la sort, el plaer, de llegir l'obra bellíssima, "La Passió d'Ulldecona", del professor mallorquí Jaume Vidal i Alcover. Home cult, intel·ligent i poeta ha fet una lectura atenta dels evangelis i ens ha regalat una Passió despullada d'artificis que, d'una banda, entronca amb la tradició del teatre popular religiós dels Països Catalans i, d'altra, és d'una alçada poètica, d'una dignitat que colpeix, amb poques concessions, vull dir amb un nivell, amb l'encert d'incorporar els fragments de l'antic "Davallament".

Us prego, amics, que feu una edició acurada i pulcra d'aquesta obra. No sé si capiu la sort i el prestigi que representa que un llibre pugue agermanar el nom del nostre poble amb el d'un gran poeta contemporani. És clar que aquesta obra no serà fàcil de representar. Exigirà que els actors donen allò millor d'ells. Caldrà provar-ho. Us desitjo molt d'encert.

És clar que de la Passió es podrien haver dit moltes més coses, però ja hi haurà d'altres ocasions. Espero que moltes altres persones i jo mateix en tinguem oportunitat. Fins sempre.

Manel Ollé i Albiol

(1).- ANTICH I DOMÉNECH, Jaume: Ulldecona record i càntic. Impremta Castell. Vinaròs, 1972, pp. 58-70

Diada de Sant Jordi, 1990

Inauguració de la nova Biblioteca Popular

La festivitat del llibre té enguany una celebració especial que dona més ressò a la diada cultural de la Vila.

Tot i que la reobertura al públic de la nostra biblioteca va tenir lloc el 17 d'abril -per estar ja en condicions d'oferir els seus serveis- la inauguració oficial d'aquesta reobertura s'ha celebrat el 23 d'abril, Festa de Sant Jordi, harmonitzant el simbolisme del llibre i la rosa.

L'acte va estar presidit per l'Alcalde de la vila Sr. Jaume Antich i pel President de la Diputació de Tarragona, Sr. Joan Mª Pujals, assistint regidors de l'Ajuntament i delegats de les diverses entitats del poble. Foren entranyables les paraules de l'Alcalde i les del President de la Diputació a l'igual que les cançons catalanes interpretades pels "Rossinyols del Montsià", dirigits per la seva professora Paquita Querol. A aquests joves cantors i a tots els assistents gràcies per la seva presència i col·laboració.

El meu agraïment també a la Generalitat de Catalunya i a la Diputació Provincial per la difusió cultural que duen a terme mitjançant les biblioteques públiques; igualment el nostre reconeixement a l'Ajuntament d'Ulldecona pel suport que en tot moment dona a la Biblioteca de la Vila.

La nova Biblioteca ubicada a la casa de Cultura ocupa part del que fou l'Església dels dominicans restaurada i habilitada per complir la seva primordial funció d'oferir a tothom el lliure accés al coneixement humà.

La distribució interna de l'espai s'ajusta als serveis de la biblioteca que queda estructurada en dos nivells, al primer dels quals hi ha situada la SECCIÓ INFANTIL, L'HEMEROTECA, XEROCÒPIA, COL·LECCIÓ LOCAL, NOVEL·LA, AUDIO-VISUALS, etc. La SECCIÓ D'ADULTS amb obres de PRÉSTEC i de REFERÈNCIA queda emplaçada a la segona planta.

És de destacar el creixement i actualització del FONS BIBLIOGRÀFIC i l'engrandiment de l'HEMEROTECA, tant en espai com en noves subscripcions. El servei de PRÉSTEC incorpora nous suports amb enregistraments sonors de cursos d'idiomes -anglès i francès- i enregistraments en vídeo de caràcter documental.

Aquest increment de fons i serveis, posats al dia permeten oferir més mitjans d'educació, cultura i informació dels quals en podem gaudir utilitzant al màxim la nostra biblioteca, LA TEVA BIBLIOTECA.

Maria-Cinta Rubio Torrent

Biblioteca Popular ubicada a l'edifici de la Casa de Cultura

Joan M. Pujals, Jaume Antich i Mª Cinta Rubio a l'acte inaugural de la nova Biblioteca

El Director és Córdoba

No, ja no ho és. Però és una resposta que he sentit tantes vegades! Jo mateix quan vaig arribar en aquest centre, en aquest poble, l'any 1980, vaig preguntar qui era el director, "el director és Córdoba". Sorpresa, la seva "pinta", la seva barba, les seves sandàlies, el seu somriure, no eren els d'un director a l'ús, el seu comportament tampoc, no existia la paraula director a la seva boca, les decisions es preniën en grup, quin grup!: Tere Monclús, José Martín, Rosa Vilallonga, Carmen Picó, José Velilla, Carmeta, Lluís Moncunill, Irene, Eduardo, Arantxa, Pilar... Amb ell com a director vam lluitar amb l'Administració, amb la burocràcia (paraula maldita per Córdoba), per aconseguir que els alumnes tinguessin l'ensenyament gratuït. Primer per tal que fos Col·legi Municipal, després, el que és ara, Institut. Molts viatges per la cara a Tarragona, converses amb inspectors, caps de serveis. Frustracions, alegries.

Recordo els seus discursos de començament de curs davant

els pares, aquest to filosòfic tan seu, potser difícil d'entendre però que transparentava **Llibertat**. La seva paraula preferida: "La energia" dels joves, intentar dur-la a terme a la creació, a la lliure expressió, apartar-la de la rigidesa. Era un discurs, fresc, sa, molt lluny del compliment estricte de les normes. Pedagogia, ensenyament basat en la comprensió, en el diàleg, un posar al dia aquella famosa "Institución Libre de Enseñanza" de primers de segle. I després del discurs pujar a l'escala per arreglar una finestra, posar una persiana, pintar amb els alumnes les parets de l'institut.

Ja no ho és, en silenci ho ha deixat de ser. També silenci per part de tothom després de tants anys (és un luxe massa gran tenir a un artista com a director). Per això aquest petit record, per la seva feina, a la seva persona. Oblidem tan de pressa!

Amb tot, i el que és més important, segueix aquí, amb la seva tasca diària de professor de dibuix, d'ètica. Segueix aquí, és a dir, finestres de llibertat, d'imaginació.

José Luis

ELS ROSSINYOLS DEL MONTSIÀ

Tal com estava programat, vam rebre cap a les set de la tarda, del dissabte vint-i-u d'abril, "La Coral Infantil de Sant Narcís de Girona". Ells venien a passar un cap de setmana amb tots nosaltres.

Li havia sentit dir, quan jo era més jove, al nostre recordat "tio Vicent Aubà", que la música uneix els pobles i és ben cert. Aquests xiquets a l'arribar, al nostre poble, en un principi, estaven avergonyits, és clar era la primera vegada que ens veïen. Més tard, al baixar de l'autocar, cadascun va poder conèixer el seu nou company, que tenia destinat per emportar-se'l a casa seva. Tot just havia començat una nova amistat. Se'ls veu enraonar i explicar-se les coses. Uns i altres comenten el concert, que faran al següent dia. Ja s'han fet amics i això és molt bonic.

El concert es va fer el diumenge vint-i-dos a l'Església Parroquial. En primer lloc, i per començar, van cantar els més petits dels nostres Rossinyols, amb tota la gràcia. Després la coral invitada de Girona i més tard el grup de grans de la nostra coral. Tots ho feren molt bé i és que cantaven amb ganes. Se'ls veia contents. Per finalitzar cantaren quatre peces tots junts. Aplaudiments, felicitacions i seguidament tots a dinar.

Els cantors, uns i altres, van acabar de passar la tarda junts, ja que el dinar es feu al menjador del col·legi. Després "L'hora dels adéus", però no és un ADÉU, és fins prompte, doncs els nostres xiquets aniran el sis de maig a Girona. Ara són ja tot preparatius i ganes d'assajar. I és que ha de ser així si volen quedar bé. SORT!

Montse Vidal

Fets i Gent de la Vila d'Ulldecona Orfeó Montsià (VI)

Per: Josep Mª Millan i Roca

Aclariment

Amb aquest exemplar iniciem la publicació d'un tríptic biogràfic dels tres elements que van fer possible l'eufòria d'aquella singular entitat, particularment en l'etapa del Sr. Moreira i la construcció del magnífic Casal de l'Orfeó Montsià.

Un entusiasta Director-Fundador en Joan Moreira i Ramos (1922 a 1929).

Un dinàmic President en Josep Nofre i Jesús (1923 a 1930).

Uns abnegats orfeonistes, simbolitzats a grans trets, en la persona d'Alexandre Peris i Querol, cantaire excepcional.

Nasqué l'any 1876 a Lleida i morí cristianament a la ciutat de Tortosa el 1950, o sigui a l'edat de 74 anys. Fill de Valerià Moreira, músic militar de la 1a., oriünd d'Orense, i de Providencia Ramos, natural de Tortosa.

Joan Moreira i Ramos (1876-1950)

El seu pare morí quan ell era petit i llavors va ingressar d'"infantillo" a la Catedral de Tortosa, aprenent música amb Mossèn Baixauli i altres. Estudià la carrera eclesiàstica i es casa amb na Carme Montesinos Re-

voltós, matrimoni del qual nasqueren sis fills, tres dels quals, Carme, Lluís i Maria Cinta moriren en el millor de la seva vida en el decurs de vuit anys, 1921 a 1929 deixant-los per sempre a la nostra vila a la que tant va estimar.

FRANCESC MESTRE I NOÉ.- Cronista de la ciutat de Tortosa, pel Juliol de 1934, escriu sobre el Mestre Moreira:

"Me plauria biografar a l'amic Moreira a qui no em puc acostumar a veure'l gran, sinó en plena adolescència, quan, trenta-set anys enrera, amb los ulls vius com un estel, se m'oferia a obrir-me els finestrals i portes dels campanars i m'acompanyava pels terradets i absis exteriors de la nostra Seu o m'ajudava a treure la pols dels Còdex i pergamins...

Moreira s'havia criat dins de la Seu on hi va entrar d'"infantillo"

alhora que per primera vegada, sa mare el portava a estudi. Apassionat pel cant, allí va rebre les lliçons preliminars i el gust artístic que l'han acompanyat en lo seu accidentat romiatge. Los insignes Mestres de Capella Mossèn Marian Baixauli, Mossèn Eduard Torres i Mossèn Vicent Ripollés, foren qui més influïren en la seva formació musical.

Més tard va ésser monjo de la Seu i estudiant del nostre Seminari, fins el darrers curs de filosofia en què va deixar la carrera que havia emprès. Les necessitats de la vida el portaren a les oficines de les fàbriques i tallers, en les quals començà la seva afecció a les investigacions folklòriques.

En lo nostre Centre Excursionista va fundar en 1905 lo primer Orfeó Tortosí.

Desaparegut l'Orfeó com a entitat musical, Moreira fundà, en el Col·legi de Vocacions Eclesiàstiques, l'Escola orfeònica que tan poderosament ha influït en lo refinament de la música en les esglésies i àdhuc en els pobles de la nostra Diòcesis.

Obligat Moreira a fixar la seva residència a Ulldecona en 1921, fundà l'importantíssim ORFEÓ MONTSIÀ, que impulsà i dirigí durant vuit anys."

Ja en Ulldecona va ésser visitat per tres entusiastes del cant, com eren Francesc Sorlí Tallada, Vicent Vizcarro Vilar i Baltasar Barrera Carapuig els quals van demanar al Mestre Moreira que dirigís un Cor d'Homes sols i a l'ensens fundés un Orfeó. Aquell Cor inicial esdevindrà la llavor de la posterior Massa Coral de l'Orfeó Montsià que funda, impulsa i dirigeix al llarg de vuit anys ple-

Joan Moreira i Ramos

tòrics de glòria, joia i il·lusions per ell i per a Ulldecona. Si bé al llarg dels mateixos perd els tres fills esmentats deixant abatut aquell home valent i coratjós.

Per deixar constància del caràcter i voluntat d'aquest home excepcional citarem dos passatges dels qui el conegueren de molt prop: l'un de l'opuscle "El Orfeó Montsià maravilla del arte" i l'altre una referència del meu

germà que formà part dels alumnes del Mestre Moreira en la seva etapa orfeònica.

L'opuscle en qüestió diu així: "Se oye en la puerta de entrada el vozarrón de Moreira: "Que falta un cuarto de hora para el ensayo". "A vorem si faràs tard". Entra como un torbellino. Saluda a éste, sonríe al otro, riñe a otros que están jugando el café al dominó. "Después diréis que no tenéis

tiempo de estudiar". "Batúa". "Lo doble sis vos darà pa". Llama a un camarero y le da una orden, se acerca a una chiquilla a la que a la vez que le entrega una partitura le dice: "A ver si mañana me sabes eso." Ahora le toma el violín a un muchacho de la Orquesta y lo afina. Mientras lo hace le grita a otro: "¿Com tenim la lliçó xeic?". Atosiga al camarero, "Dame café aprisa". "¿Dónde está Luis Muñoz?". -le pregunta a otro. "Oye, tú, mañana necesito aquellos papeles", le dice a uno que acaba de entrar en el café- "Antonieta Febré que porte el clarinet". "Julio que arregle l'escenari".

¡Mi madre que torbellino de hombre!. En dos minutos que hace que entró en el café, dio veinte vueltas por la sala, estrechó cuarenta manos, abrazó a más de veinte personas, habló con cin-

uenta, riñó a otros tantos, dio más órdenes que un general en plena batalla... ¡qué sé yo!.

Los orfeonistas le miran y sonríen. Y yo quiero adivinar en esas sonrisas admiración hacia este hombre infatigable y activo.

Le llamo. Al verme corre hacia mí y con un "Manet met" que es todo un poema de fraternal amistad me estruja entre sus brazos.

Decir que iba a conocer el Orfeó y desbordarse nuevamente el torrente arrollador todo fue uno.

- Mira, vete con éste- y me empuja hacia Micalet Muñoz- y que te enseñe la sala de teatro... No, espera -y tira de mí otra vez-A ver tú Muñoz; ¡Federico oye!. Ve con este señor y enséñale la sala de música"...

El meu germà Lluís en carta oberta a Enric Itarte "Agraïment a

l'enhorabona d'un amic" (pàg. 12 de Revista Ulldecona en Octubre-1977) ens deia també:

"De Joan Moreira, ¿un volcà, una marea, un torrent impetuós?. Una mica de cada. Feia el seu treball diari a la fàbrica, i, al tard, ens donava les classes de solfeig, cants infantils, jocs rítmics, instrument, etc. A la nit assaig de cordes o assaig general. A més a més concerts a casa i fora de casa que requerien hores i hores de preparació. Escrivia obres teatrals, peces musicals. Escrivia el seu llibre "Del Folklore Tortosí". Tot personalment, de viva veu. Acabava quasi bé sempre de matinalda. I així un any darrera l'altre".

Aquesta fou la vida, el caràcter i l'obra d'en Joan Moreira i Ramos per a constància de la nostra gent.

1929. El Mestre Moreira i l'Orquesta en els últims temps de la seva estada al front de l'Orfeó